

Teljes, szép életet élt

– Bessenyei Ferenc emlékére –

MEZEI KATALIN

Szép életem volt, gyerekek, szép életem volt” – ismételte alig két-három napja az MTV reggeli műsorában, ahol Törőcsik Marival és Kállai Ferenczel nosztalgizált az ifjúságáról, pályájuk delelőjéről és természetesen a Nemzeti Színház fénykoráról. Végig múlt időben beszélt, mint aki mindenen túl van, és küszöbön a végső búcsúzás. Mégsem hittem volna, hogy ilyen hamarosan bekövetkezik, hisz életerősnek tűnt a képernyőn, jó kedélyvel anekdotázgatott, még azt is huncutul emlegette, mennyire irigyelte Kállai Ferencet, amikor az angyali Marit feleségül vette. Nem panaszkodott, mint annyian késő öregkorukban a sok nyavalyára, hisz tudta, teljes életet élt, minden megadatott neki. Nagy formátumú szerepek és a közönség rajongása, hogy egyebet ne soroljunk.

A Kossuth-díjas művész, aki februárban töltötte volna be nyolcvanhatodik esztendőjét, a szegedi Városi Színházban kezdte pályáját 1940-ben, majd a Miskolci, Szegedi, Pécsi Nemzeti Színház tagjaként állomásozott a vidéki városokban 1950-ig, amíg Budapestre nem szerződött, egyenesen a Nemzetibe. Aztán eltelik harminc, szerepektől roskádó, dúsgazdag esztendő a Madách és a Nemzeti Színház között megosztva, ahonnan végül is, örökös tagként, nyugdíjba ment, de szerepekre továbbra is szerződött.

Nincs ember, aki Magyarországon ne ismerné fel menten mélyen zengő, gyönyörű orgánusát, ami robusztus alkata, hatalmas tehetsége, hősök mintázására teremtett karizmája mellett színpadra predesztinálta. Nem is kerülték el a világ és a magyar drámairodalom klasszikusainak heroikus szerepei. Felejthetetlen és utánozhatatlan Othello volt, akárcsak Ádám és Kossuth is, Bánk bán meg egyenesen hozzájárított, beleégett a bőrébe, mintha rá írta volna Katona József. Amiként Páskándi Géza Dávid Ferenc is a Vendégség című drámában. Tevéjt már öregkorában játszotta, énekelte az Operettszínház Hegedűs a háztetőn előadásában, elemmentáris életerővel, hosszú éveken át. Ma is ő a mércé e nagy formátumú énekes szerepben. Kései fellépései közé tartozott a Kassai polgárok János főszerepének megtestesítése a Nemzeti Színházban. Már e

2000 márciusában a József Attila Színházban Mórincz Zsigmond: Légy jó mindhalálig című darabjában Pósalaky úr szerepében

FOTÓ: MÓI MOVIES/TAMÁS

néhány megidézett alakítás is tanúsítja, mennyire vérbeli színész volt: tragédiákban éppúgy hatalmasat alkotott, mint komikus színészként. 1956. októberi forradalmának előestéjén Németh László Galilejének igencsak „áthallósos” címszerepét játszotta, ami sokak emlékezete szerint egyenesen a forradalom gyutacsja volt. Film- és tévéjáték-szerepeinek se szeri, se száma, minden közel állt hozzá, ami emberi, idézhetnénk a latin szállóigét, így hát könnyedén bújik bele a legváltozatosabb figurákba. Súlya volt minden léptének, mozdulatának, taglejtésének. Nagyon tudta, miként lehet megformálni a legkülönfélébb karaktereket, a legkisebb figurától a monumentális alakig.

Korszakos színésztől veszünk búcsút most, aki minden ízében nemzetéért játszott, élt-halt, emelt történelmi értékűvé egy-egy eszményi hőst, akinek aurájában hosszan sütkérezett – és tanult becsületet – közönsége.